

Men det er ikke Hovedopgaven med Loven. Hovedopgaven med denne Lov — det vil jeg gerne slaa fast — er den samme som med den gældende Lov, nemlig at skaffe Landarbejderne Adgang til Jord og endda ikke de Landarbejdere, der ere saa heldigt stillede, at de selv kunne skaffe sig i Besiddelse af Jord, men de Landarbejdere, der leve under saadanne Forhold, at de ikke ved egne Kræfter kunne gøre det. Jeg tror ikke, det er nogen Skade til, at jeg særlig fremhæver dette Hovedformaal med Loven. Jeg skal ingenlunde udtale mig mod Bestræbelser for at forøge de smaa Landbrug, og jeg haaber med Tiden at kunne faa Lejlighed til her i Tinget at drøfte en Lov om Jords Udstykning. Men det er en Sag for sig, og det tror jeg ikke, vi skulle lægge Hovedvægten paa her.

Vi skulle, som jeg før nævnte, lægge Hovedvægten paa at komme de Landarbejdere til Hjælp, som ikke ere i Stand til ved egen Hjælp at skaffe sig et mindre Jordbrug, men deraf følger, at man maa lempe Loven derefter og ikke stille Kravene saaledes, at vi glide forbi Maalet. Det gaar efter min Mening ikke an at kræve et for stort Tilskud af disse Folk, men paa den anden Side synes jeg heller ikke, det gaar an at gaa ned under $\frac{1}{10}$, det maa vi dog fordre, at Landarbejderne skulle tilskyde. Jeg skal ikke opholde mig ved, at dette Spørgsmaal forrige Gang, da Sagen var til Behandling, var et af Stridspunkterne. Hvis vi glide bort fra det nu, tror jeg, at der er nogen Fare for, at det kan atter blive det. Det, som vi have faaet slaaet fast i Loven af 1899 om, at Landarbejderen skal raade over $\frac{1}{10}$, tror jeg, vi skulle holde fast ved. Jeg finder ikke, det er rigtigt, hvad det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (Harald Jensen) synes at være stemt for, at fravige dette og tage dette Spørgsmaal op igen til yderligere Drøftelse.

Et af de Spørgsmaal, der særlig have været omtalte under Forhandlingen, er, om vi skulle gaa højere op med Husenes Laaneværdi end til 5,000 Kr. Som jeg udtalte, da jeg forelagde Lovforslaget, tror jeg, det vilde være ganske urigtigt at gøre det. Jeg mener, vi vilde gøre Sagen en daarlig Tjeneste dermed. Det er under Forhandlingerne gentagne Gange fremdraget, at Husmændene selv ved deres Møder have udtalt sig for et større Beløb, og det kunde selvfølgelig aldrig falde mig ind at undervurdere en saadan Udtalelse, der kommer frem fra Husmændenes Side. Men jeg vil dog sige, at vi skulle erindre,

at Husmændene vistnok, naar de have udtalt sig om dette Spørgsmaal, have tænkt paa det ikke som Begyndere, men som Mænd, der en Del Aar have arbejdet som Husmænd, og det forekommer mig, at det gør en ikke ganske lille Forskel. Naar en Husmand har arbejdet ved sit Husmandsbrug 10—15 eller 20 Aar, har faaet det i en god Drift og sidder nogenlunde godt i det, er det i og for sig naturligt, at han kunde ønske at faa noget mere Jord. Det kende vi jo allesammen, at der er et, de fleste Husmænd trage efter, nemlig at faa saa meget Jord, at de kunne holde en Hest. Jeg forstaar derfor saa godt, at de ældre Husmænd, de, der have arbejdet som Husmænd en Del Aar, og som sidde godt i det, sige, det kunde være rart, om deres Bedrift var lidt større, saa at de ikke alene kunde holde 2—3 eller 4 Køer, men ogsaa kunde holde en Hest. Men hvis vi skulle gaa saa vidt med denne Lov, forekommer det mig, at vi saa ikke maa standse ved de 6,000 Kr., saa maa vi virkelig op til de 7,000 eller 8,000 Kr., og det er jo ogsaa den Opfattelse, de fleste af Husmændene have gjort gældende ved de Møder, de have afholdt. Men komme vi saa højt op, tror jeg, de allerfleste ville indrømme, at saa ere vi færdige med at hjælpe de Landarbejdere, det er Opgaven at hjælpe, nemlig dem, som ikke selv ere i Stand til at skaffe sig et lille Hjem.

Der er ret ofte under Forhandlingerne talt om, at det, vi skulle søge at tilvejebringe, er selvstændige Hjem, og jeg er selvfølgelig ikke uenig i den Opfattelse. Men jeg vil dog sige, at hvis der er nogen, der mener, at det er muligt straks at tilvejebringe det, man vil kalde selvstændige Hjem for vedkommende Landarbejder, svæver han i en stor Vildfarelse. Det lader sig simpelthen ikke gøre. Hvis man tror, at vi ved at oprette disse Husmandshjem kunne bringe de paagældende i en saadan Situation, at de straks kunne klare sig uden at søge Erhverv eller Fortjeneste andre Steder, tager man fejl. Vi maa nemlig erindre, at den Slags Hjem i den første Tid umulig kunne være i en saadan Drift, at de kunne give store Indtægter. Det er først i Løbet af nogle Aar, at saadanne Hjem ved Mandens og Konens Dygtighed kunne arbejdes op til at give et nogenlunde godt Udkomme. I de første Aar vil vedkommende Landarbejder være henvist til at søge nogen Fortjeneste andet Steds, eller ogsaa skal han have Hjælp fra gode Venner, be-